

1-Sebzelerde Beyazsinek

Tanımı ve Ya ayı ı:

- Erginleri 1 mm boyunda beyaz renktedir.
- Larvaları 0.3-0.7 mm boyundadır.
- Erginler bitkinin büyüme noktalarında ve taze yapraklarda larvalar yapra ın alt yüzünde bulunurlar.
- Yumurtadan çıkan larva çok hareketlidir.
- Kısa bir süre sonra hareketsiz bir devreye girer ve ergin oluncaya kadar hareketsiz dönemi devam eder.
- Seralarda mevsim boyunca görülebilirler.
- Yılda 9-15 döl verirler.

Zarar ekli

- Larva ve erginler bitki özsuğunu emerek beslenirler.
 - Emgi sonucu yaprakta sararma meydana gelir.
 - Zararlı beslenme sırasında tatlı bir madde salgıladı ından yapraklar üzerinde siyah bir tabaka olu ur ve bu kısımlar özümleme yapamaz.
 - Bu nedenle bitki zayıflar verim ve kalite dü er.
 - Bitkilerdeki azot miktarının azalmasına neden olurlar.
- Bu durum bitki büyümesini olumsuz yönde etkiler.
- Virüs hastalıklarını ta ırlar

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Beyazsinek kı ı yabancı otlar üzerinde geçirmektedir.
- Bu nedenle hasattan sonra tarla ve sera çevresindeki yabancı otlar do al dü manlar açısından incelenerek buna göre uygulama yapılmalıdır.
- Yeterince sulama ve gübreleme yapılmalı, a ırısından kaçınılmalıdır.
- Seralardaki giri -çıkı ve havalandırma yerleri erginlerin girmesini önlemek amacı ile ince tel veya tül ile kaplanmalı, nem ve sıcaklık artı mı önlemek için yeterli havalandırma yapılmalıdır.

Biyoteknik Mücadele

- Seraya fide dikimi ile birlikte ilk ergin uçu unu belirlemek üzere dekara 1 adet sarı yapı kan tuzak bitkinin 10-15 cm üzerinden asılır.
- İlk ergin uçu u belirlendikten sonra ise 10 m²'ye 1 tuzak gelecek ekilde 3 m aralıklarla ardı ık olarak, tuzaklar aynı ekilde yerle tirilir.
- Tuzaklar kirlendikçe yenisi ile de i tirilir.

Kimyasal Mücadele: Yaprak ba ına 5 adet larva +pupa oldu unda ilaçlama yapılır.

Kullanılacak laçlar ve Dozları: Bakanlıkça önerilen ruhsatlı zirai mücadele ilaçlarından biri kullanılır.

2-Kırmızı Örümcekler

Tanımı ve Ya ayı ı:

- Erginler 0.5-0.7 mm boyunda, oval ekilde olup, gözle zor fark edilirler.
- Yaprı n alt yüzünde ördükleri ipek a lar arasında ergin, larva, nimf ve yumurtaları bir arada görülür.
- Kı ı ılık geçen bölgelerde yaz aylarında oldu u gibi ya ayıp üremelerine devam ederler.
- Tarla kenarı ve içindeki yabancı otlardan ve bula ık fidelerden sebzelere geçerler.
- Yılda 10-12 döl verirler

Zarar ekli

- Kırmızı örümcekler bitkilerin özsuğunu emerek beslenirler.
- Bitki özsuğu emilen yaprak sararır.
- Yapraklar kıvrılır, dökülür.
- Verim %40-60 oranında dü er ve ürün kalitesiz olur.
- Çe itli virüs hastalıklarının yayılmasına neden olurlar.

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Seraya temiz fideler dikilmeli,
- Hasattan sonra bitki artıkları tarla ve seradan uzakla tırılmalı,
- Ot çapasına önem verilmeli,
- Gere inden fazla azotlu gübreler kullanılmamalı,
- Toprak i lemesi yapılarak kırmızı örümceklerin kı ladıkları bitki artıkları topra a gömülmelidir.

Kimyasal Mücadele:

- Küçük yapraklı sebzelerde yaprak ba ına 3 adet, büyük yapraklı sebzelerde 5 adet canlı Kırmızı örümcek bulundu unda ilaçlama yapılır.

Kullanılacak laçlar ve Dozları: Bakanlıkça önerilen ruhsatlı zirai mücadele ilaçlarından biri kullanılır.

3-Sebzelerde Thripsler

Tanımı ve Ya ayı ı:

- Ergini yakla ık 1 mm boyunda sarı renkte ve çok hareketlidir.
- Ergin ve larvalar yaprakların alt yüzünde birlikte bulunurlar.
- Sıcak bölgelerde konukçu bitki buldukları sürece üremelerine devam ederler.
- Yılda 3-6, en fazla 10 döl verirler.

Zarar ekli:

- Ergin ve nimfler bitkilerin yaprak, sap ve meyvelerinde bitki özsuğu ile beslenirler.

- Beslendi i yapraklar bir süre sonra beyazımsı veya gümü rengini alır
- Kurak geçen yerlerde zararı daha da fazladır.
- Virüs hastalıklarını ta ır ve sa lıklı bitkilere bula tırırlar.

Mücadele Yöntemleri:

Kültürel Önlemler

- Zararlı ile bula ık bitki artıkları imha edilmelidir.
- Toprak i lemesi ve yabancıot mücadelesi yapılmalıdır.
- Seralarda küçük delikli tül ile havalandırma açıklıkları kapatılmalıdır.

Kimyasal Mücadele:

- Küçük yapraklı bitkilerde yaprak ba ına 10 adet, büyük yapraklı bitkilerde 20 adet Thrips oldu unda ilaçlama yapılır.
- Domates tarımı yapılan yerlerde özellikle seracılıkta, Domates Lekeli Solgunluk virüsü var ise ekonomik e ik dikkate alınmadan trips bula masını önlemek üzere mücadele yapılır.

4-Yaprakbitleri

Tanımı ve Ya ayı ı

- Vücutları oval biçimde ve yumu ak olup, 1.5-3.0 mm boyunda ye il, sarı, siyah renklerdedir.
- Ergin ve nimfleri bitkilerin taze sürgün, yaprak ve yaprak altlarında toplu halde bulunur.
- Ya ayı larına göre tek ve iki konukçulu türler olarak iki gruba ayrılırlar.
- Bölgelere ve türlere göre yılda 10-16 döl verirler.

Zarar ekli

- Bitki özsuğunu emerek beslenirler.
- Beslendikleri yapraklarda ve taze sürgünlerde kıvrılmalar ve ekil bozuklukları olu ur.
- Salgıladıkları tatlı madde yapra ı kaplar, üzerinde mantarlar geli erek yaprak kararır.
- Bitkilerde verim azalır ve kalite bozulur.
- Virüs hastalıklarını ta ır ve sa lıklı bitkilere bula tırırlar.

Mücadele yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Hasattan sonra toprak üstünde kalan bitki sapları ve yabancı otlar imha edilmelidir.
- Seralarda havalandırma iyi bir ekilde yapılmalıdır.

Kimyasal Mücadele

- Küçük yapraklı bitkilerde yaprak başına 10 adet, büyük yapraklı bitkilerde 20 adet ve daha fazla Yaprakbiti oldu unda ilaçlama yapılır.

Kullanılacak ilaçlar ve Dozları: Bakanlıkça önerilen ruhsatlı zirai mücadele ilaçlarından biri kullanılır.

5-Yaprak Galeri Sinekleri

Tanımı ve Yaşayı:

- Erginleri 1-2 mm boyunda gri-siyah renktedir.
- Larvaları en fazla 3 mm boyunda beyaz-sarı renkte ve effaftır.
- Erginleri bitkinin tüm yapraklarında, larvaları galeri içinde bulunur.
- Sera kökullarında bütün mevsim boyunca, yazın yabancı otlar ve sebzeler üzerinde görülürler.
- Sera kökullarında 10 döl verirler.

Zarar ekli:

- Dişiler yapraklarda küçük yaralar açar, buradan çıkan özsu ile beslenir ve hücre bozulmasına neden olurlar.
- Bu beslenme delikleri sarararak küçük lekeler meydana getirir.
- Larvalar yaprakların iki zarı arasında kalan etli doku ile beslenir ve galeri oluştururlar.
- Daha sonra zarar görmüş bölgeler sararıp kurur ve yapraklar dökülür.
- Genç bitki ve fidelerde gelişimi geciktirirler.
- Kalite ve verim kaybına neden olurlar.

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Sera içi, çevresi ve fide yastıklarının çevresi yabancı otlardan temizlenmelidir.
- Havalandırma açıklıkları ince tel ile kaplanmalıdır.
- Bulaık bitki artıkları imha edilmeli ve bulaık fideler seraya dikilmemelidir.
- Toprak 10 cm derinlikte sürülerek topraktaki pupalar yok edilmelidir.
- Malçlama yapılarak toprağın nemli kalması ve pupaların nemden çürümesi sağlanmalıdır.

Biyoteknik Mücadele

- Seraya fide dikimiyle birlikte, ilk ergin uçuşunu belirlemek üzere dekara 1 adet tuzak asılır. İlk ergin uçuşu belirlendikten sonra, toplu tuzaklama amacıyla sarı yaprak kan tuzaklar, sera içerisinde 10 m²'ye bir tuzak gelecek şekilde 3 m aralıklarla almalık olarak yerleştirilir. Tuzaklar bitkilerin 10-15 cm üzerine asılmalıdır.

Tuzakların üzeri kirlendikçe (tuzağın yaprak kanı kuruyunca veya sarı rengini kaybedince) tuzakların yerine yenisi asılmalıdır.

Kimyasal Mücadele: Küçük yapraklı bitkilerde yaprak başına 4 adet, büyük yapraklı bitkilerde yaprak başına 10 adet larva oldu unda ilaçlama yapılır.

Kullanılacak ilaçlar ve Dozları: Bakanlıkça önerilen ruhsatlı zirai mücadele ilaçlarından biri kullanılır.

6-Sebzelerde Yeşil Kurt

Tanımı ve Yaşayı:

- Kelebeklerin kanat açıklığı 35-40 mm, bej-kahverengi veya yeşilimsi renktedir.
- Larvaları 15-45 mm boyunda, kirli beyaz renkte ve üzeri kılıdır.
- Olgun larvanın vücudunun sırt kısmında yeşil kahverengi ve sarı renkte bantlar, yanlarda da sarı renkli birer bant bulunur.
- Kelebekleri gündüz kuytu yerlerde saklanır, genellikle akşam üzeri uçarlar.
- Larvaları bitkilerin yaprak, meyve ve taze sürgünlerinde görülür.
- *H. virescens* yılda 1, *H. armigera* yılda 3-5 döl verirler.

Zarar ekli:

- Larvalar önce yapraklarda beslenir ve yenik kısımlar sararıp ve kurur.
- Daha sonra sebzelerin meyvelerini delerek içine girer ve orada beslenirler. Bunun sonucunda meyveler çürür.

Mücadele Yöntemleri

Kültürel Önlemler

- Tarla ve çevresinde yabancı ot temizliği yapılmalıdır. Hasattan sonra derin sürüm yapılmalıdır.
- İlk yeşil meyveler oldu unda larva girişini önleyen meyveler toplanıp imha edilmelidir.

Kimyasal Mücadele

- Bitkilerde %5 bulaık oldu unda ilaçlama yapılır.
- Kullanılacak ilaçlar ve Dozları:** Bakanlıkça önerilen ruhsatlı zirai mücadele ilaçlarından biri kullanılır.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gtthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

DOMATES ZARARLILARI

Seyfeddin FARUK

Ziraat Mühendisi

Erdemli-2015